

A kommunizmus utolsó napját élte huszonhét éve, itt-hon. De nem a kommunisták. Ők még köztünk vannak, de ma már kevésbé érdekesek. Az idő nem mosta tisztára őket, legfennebb félreállította, jelentéktelen öregemberek-ké, öregasszonyokká ráncolta. Látványuk hozzásegít, hogy érezzük az idő múlását.

Mert az idő tényleg nagy úr. Sok mindenre képes: feledtetni, átértelmezni, újra átélteni és átírni a dolgokat. A történelmet. Az utcákat járva néhány napja úgy érzem, tényleg hajlamosak vagyunk elfeledni azokat a régi időket, régi decembereket. Félretettük, hátratasztottuk a polcon azokat a napokat, hogy ne is lássuk. Van úgy az ember, hogy képtelen szembenézni az elszalasztott lehetőséggel. Akkor elbaltáztuk azt a történelmi pillanatot. Pedig nem kellett nagy tudornak lenni ahhoz, hogy az ember érezze, azok a napok történelmi.

Abban az évben András-nap volt, amikor először hallottam, hogy a felnőttek olyat énekelnek, amit addig nem hallottam. Nem értettem meghatottságukat, de igazából akkor nem is érdekelt. Csak később.

Néhány napra rá láttam, hogy egy könyvet dugdosnak a felnőttek, előlem is. Főlölegesen. Másnap megkerestem, és semmit nem értettem belőle. Csak később.

Az én kommunizmusom más volt. Gyermeki. Igazából vidám és gondatlan. Természetesek voltak a korlátok,

NÉZŐPONT ■ Daczó Dénes

Huszonhét

amik szülői feltételekből adódtak, gondolom. Nem voltam még abban a korban, amikor lázadni akartam volna. Megszokott és természetes volt, hogy este, a délután tartott iskolai órákról hazaérve, az akkumulátor adja a fényt a lakásban. Elég volt egy autókörte, hogy lássam a betűket. A toll pedig akkor is azt írta, amit diktáltak neki. Mosogatni meg autókörte világítása mellett is lehetett. Az egészben a legrosszabb az volt, amikor váratlanul tört ránk a fény. Meglepett minket a világosság.

Huszonhét évvel ezelőtt sem voltunk felkészülve a változásra. Sokan várták, és mégis váratlanul érte a tömeget a változás. Vannak, akik azóta is az elszalasztott pillanatot fájdalommal élik. Huszonhét éve.

Ha még egyszer... Ha akkor... Ha huszonhét évvel fiatalabb lehetnék... mondatok, amelyek csak magunk számára próbálják magyarázni az elszalasztott pillanatot, lehetősé-

get. De mi lehetett volna másképp? – én nem akarok erre a kérdésre válaszolni, mert huszonhét évvel ezelőtt nem is jutott eszembe, hogy milyen lehetne másképp.

Akkor én, gyermekként, nem éreztem, hogy bármit is elbaltáztam volna.

A kommunizmus után huszonhét évvel is Csíkszereda utcáit járom. A sok változás mellett még mindig látom az akkori várost. Az idő múlását mintha kicseleznék egy-egy kapu, épület, városrész. Ezek a változatlan pontok segítenek abban, hogy az ember ne tévedjen el saját múltjában, jelenében.

Huszonhét év után a múlt kísértését mégsem a múlt-ra emlékeztető városrészekben látom, sem pedig a még élő elvtársak és elvtársnők ráncos arcán vélem felfedezni. Hanem abban, ahogyan természetessé és elfogadottá vált, hogy mindent megfigyelünk és megfigyeltetünk. Megértük azt, hogy nem a saját, hanem inkább a kamerák szemében hiszünk. Huszonhét év alatt a „nagy testvér” szintjéig nőtünk, és minden utcasarkon kamerák vigyázzák lépteink. A közjó érdekében. Minden azért történik, ahogy huszonhét évvel ezelőtt is, a kommunizmus utolsó napján.

Daczó Dénes

Körkép

TÁRSADALOM

NEMZETKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉSben PARTNER A MEGYEI TANÁCS

Turisztikai kkv-k versenyképességét növelnék

A turizmus ágazatában érdekelt kis- és közepes vállalkozások versenyképességének a növelése annak az EU-s projektnek a célja, amelynek a helyi érintettjeivel az első találkozót szervezték tegnap Csíkszeredában, a megyeházán. Hét ország partnerszervezetei osztoznak a RuralGrowth nevű projekt 1,7 millió eurós költségvetésén.

Kovács Hont Imre

kovacs.hont.imre@hargitanepu.ro

Hargita Megye Tanácsát a főpályázó Nagykanizsa Város Önkormányzata a nyár végén választotta partnere közé az 1,7 millió eurós költségvetésű Rural Growth Interreg Europe nevű projektben. A nemzetközi együttműködés célja a turizmusban érdekelt vidéki kis- és közepes vállalkozások (kkv-k) versenyképességének növelése. Hargita Megye Tanácsa 122 ezer eurót kap támogatásként az ötéves kifizetésű projekthez, 2400 euró képezi az önrészt.

A célunk elsősorban új munkahelyek létrehozása, amelyek mentén jól fizetett állások létesülnek. A megyénkben sok jó kezdeményezéssel, jó hellyel és jó programmal találkozhatunk, de sok van még addig, amíg ez a vendégéjszakákra is megmutatkozik. Vizsgáljuk meg, hogy melyek a Hargita megyében is alkalmazható jó gyakorlatok, és dolgozzunk azon, hogy a vállalkozóink jobban bízzanak meg egymásban – nyilatkozta Borboly Csaba, Hargita Megye Tanácsának elnöke.

A megyei tanács a turizmusban működő kkv-k képviselőit hívta meg tegnapi tanácskozá-

A „láthatatlan látnivalókon” és a vállalkozók zárkózottságán is változtatnának. Új munkahelyeket ígérnek

FOTÓ: FODOR ZSUZSANNA

sára, amely a helyi érintettekkel való első találkozás volt. Maguk a partnerszervezetek is csak egyszer találkoztak eddig, november végén, Hollandiában. Farkas Enikő projektmenedzser mutatta be részletesen a programot.

Négy prioritás mentén haladunk: egyik a kutatás, technológiai fejlesztés és innováció, másik a kkv-k versenyképességének a növelése, harmadik az alacsony széndioxid-kibocsátású gazdaságok népszerűsítése, negyedik pedig a környezeti és erőforrás-hatékonyság. Célcsoportjainkat képezzük a politikai döntéshozók, a helyi, megyei és országos hatóságok képviselői, a kkv-k, a vállalkozói egyesületek, valamint a helyi döntéshozók és

közösségek. Az első három évben a kivitelezést tűztük ki célul, majd következik két év a gyakorlatba ültetéssel és a nyomon követéssel – részletezte Farkas Enikő.

A hét partnerszervezet – Nagykanizsa Város Önkormányzata, Hargita Megye Tanácsa, a hollandiai Drenthe tartomány, a finnországi Savonlinna Business Services Kft., az olaszországi Delta 2000 Consortium Company, a spanyol Medina del Campo város, valamint szakértőként az angliai Newcastle Egyetem – felévente szervez találkozót. A novemberi hollandiai tapasztalatszerén Cilip Árpád projektmenedzser-asszisztens is részt vett, ő ismertette az ottani tapasztalatait. Mint

mondta: természeti adottságokban sokkal gazdagabbak vagyunk a hollandoknál, mégsem tudjuk hatékonyan hasznosítani mindezt. A partnertalálkozókra egyébként a helyi érintettek is elutazhatnak.

A program során tapasztalatszeréken vesznek részt, akciótterveket készítenek az ágazat szereplőinek összehangolása érdekében. A tegnapi találkozón az érintettek kifejehtették, milyen hiányosságokat tapasztalnak. Szó esett a „láthatatlan látnivalókról”, a vállalkozói zárkózottságról, a bakancsos turizmust hátráltató, nem turistabarát hozzáállásról.

Legközelebb márciusban, Savonlinnában találkoznak a partnerek.

JÓTÉKONYSÁGI AKCIÓ Töltött káposzta otthonatlanoknak

A Hargita Népe jótekonysági akciót hirdetett, amellyel hajléktalanok karácsonyát igyekszünk szebbé tenni. Nagyon sok felajánlás – tűzifa, élelmiszer, téli ruházat, kötszer és más hasznos dolog – érkezett szerkesztőségünkbe, amelyekért – a megajándékozottak nevében – köszönetet mondunk. Jelenleg ezeket szortírozzuk, csomagoljuk: jelentős mennyiség gyűlt össze, amelyből nemcsak riportunk szereplőit, az ötfős otthonatlan-kolóniát lesz lehetséges huzamosabb időre ellátni, hanem más csejteket is. Az ajándékokat hamarosan célba juttatjuk, erről részletes beszámolót ünnepi lapszámunkban közlünk. Riportunk szereplői – Pista, Szilveszter, Levente, László és Ócsi – legmerészebb karácsonyi kívánságuként egy fazék töltött káposztát neveztek meg, és több olvasónk jelezte, hogy ezt teljesítené. Ezért arra kérünk mindenkit, az elkészített ételt csütörtökön, december 22-én reggel 7 és 10 óra között juttassa el szerkesztőségünkbe, ahol átveszük és porciózzuk. Köszönjük szépen.

HIRDETÉS

**MŰANYAG ÉS ALUMÍNÍUM
AJTÓ-ABLAKOK**

- helyszíni felmérés
- szállítás
- ki- és beszerelés

**5 ÉV TELJESKÖRŰ
GARANCIA**

Megbízható minőség a legjobb áron!

Profi Them

Tel.: 0747-031777
Fax: 0366-815793
office@profi-them.ro
Székelyudvarhely, Gát utca 43.